

Autor je značajki priredio svoj zbornik *Videosfera* i podelio ga u tri tematske celine: *video, društvo, umetnost*. U prvom propeudeutičkom delu tekstovi različitih autora objašnjavaju fenomen videa i njegovu tehničku i estetsku prirodu, dok je drugi deo posvećen ogledima o društvenoj uslovljenosti videa i najzad u trećem delu se objavljuju tekstovi koji zagovaraju ideju videa kao umetnosti i njegovu estetsku uslovljenost.

U sažetom predgovoru Ristić ističe sintetičku prirodu videa i ukazuje na njegove mnogostruke **upotrebne vrednosti** u životu tzv. **informativskog društva**. Po autoru **video-revolucija** je širi proces na polju aktuelne treće tehnološke revolucije, čija je uloga da pomoću video-rikordera, upravo video-kamerama, na video-tipeu, ostvaruju **elektronsko beleženje prizora** stvarnosti, ili samom tehnologijom da staraju elektronske slike nevidenih konceptualnih i likovnih otkrovenja. Upravo, u toj produktivnoj funkciji **elektronskog pisanja**, ili bolje reći **elektronskog fotografisanja stvarno-**

sti pokretnim i statičnim slikama, ali i fotografisanja nove elektronske sintetičke slike, stvara se bezkonačno polje kreativnosti estetike videosfere.

Tekstovi nejednake estetičke vrednosti, čiji teorijski diskurs često ostaje na nivou puke informativnosti, čine idejnu sadržinu *Videosfere*. Pa, ipak, neki ogledi, kao što su *Videosfera* Gene Youngblooda, Od televizije ka televizijama (Makrotelevizija, megatelevizija, mezotelevizija, mikrotelevizija) Rene Bergera, *Video: kadar drugi* Peter Bloche i John Howkinsa, zatim *Video-interakcija* Ron Blumera, *Primena videa* Lorette Atienza, te *Beleške o videu kao umetničkom mediju* Wulfa Herzogenratha, kao i tekst *Šta je video-umetnost i kako o njoj da razgovaramo*, *Jonathana Pircea*, *Novi narativni video* Margaret Warwick i neki drug tekstovi, dobro odabrani predstavljaju korisno estetičko štivo i referencijalne izvore, razumevanju estetike videosfere.

Za razvoj jugoslovenske estetike videa značajno je objavljivanje tekstova naših autora Alek-

sandra Todorovića, Nenada Puhovskog, Mirčete Danilovića, Ješe Denegrija, Mihaila Ristića, Nuše i Srečo Dragana, Čedomira Vasića, Rašedosićevića, Lazara Modraga Pashua, Miše Savića, mada su izostali neki vrtni znalci estetike videosfere, naročito onaj krug televizijskih estetičara okupljen oko ljubljanskog časopisa "Ekran". Radovi naših autora razmatraju upotrebu videa od njegove tehničke prirode do umetničkih autora razmatraju videosfere, naročito u disciplinama likovnih umetnosti i muzici, posebno u video-spotu, kao najpopularnijem obliku video-stvaralaštva.

Najveću korist radoznali, kao i stručni čitalac, imaće dakako iščitavajući *Mali rječnik novih televizijskih tehnologija* Nenada Puhovskog, kao i praćenjem *Video-hronologije* Mihaila Ristića, koji je i autor Bibliografije knjiga, publikacija, kataloga, časopisa i članaka koji objavljuju teme o videosferi. Posebno autor ovde referise tekstove o videu i estetici televizije objavljene u časopisima "RTV - teorija i praksa" i novosadskim "Poljima". Šteta što ovde nisu

referisani izvornici vezani za "Oko" i "Odjek", koji već tradicionalno posvećuju pažnju videosferi.

Problem objavljivanja ovakvih zbornika je i teškoća da se usled ograničenja prostora, ali i tiskog rada, objave svi relevantni izvorni tekstovi. Taj nedostatak, uz neminovna ponavljanja, relevantni mogao izbeći ni autor Ristić. Pa, ipak, Ristić je obavio pionirski angažman u prikupljanju i objavljivanju građe o estetici videosfere, pa je tim veći njegov poduhvat, što se ovaj dragoceni zbornik ištao u kriznom trenutku našeg izdavaštva kao reprezentativna publikacija, vanredno likovno i grafički uređena, u impozantnom tiražu od 3000 (!) primeraka.

Objavljivanje *Videosfere*, zbornika Mihaila Ristića, je značajno za širenje naše medijske kulture, ali i više od toga, ova korisna knjiga biće nezamenljiv priručnik svima onima koji će tragati za estetikom videosfere i pitanjem: **da li je video umetnost? za estetikom videosfere i pitanjem da li je video umetnost?**

XIX festival jugoslovenske poezije mladih u titovom vrbasu

priredio: saša radonjić

Raša Livada, predsednik žirija na XIX festivalu jugoslovenske poezije mladih u Titovom Vrbasu

Ovo godine je bilo 470 pesnika u konkurenciji što znači da je žiri trebao da pročita preko hiljadu pesama. Međutim, čini mi se

Finalisti XIX festivala jugoslovenske poezije mladih bili su: Bogdan Arnautović, Svetlana Arsić, Duško Babić, Bojan Bošković, Goran Brežički, Vladislava Vizi, Dragan Grbić, Zulja Daki, Vladimir Dimitrijević, Tomislav Domović, Renata Jambrešić, Miroslav Kirin, Marjan Lipičnik, Laura Marching, Kresimir Mićanović, Zvonimir Njaradi, Borče Panov, Ljupko Račić, Marijan Rupčić, Siniša Stanković, Dragica Stojanović, Basri Capriqi, Klara Csetvei.

da je u nekom presjeku nivo ponudjenog materijala nešto niži nego prošle godine. Što ne znači da su izabrani, pesnici finalisti, na nižem nivou od onih prošlogodišnjih. Reč je o jednom opštem utisku. Mene je lično zaprepastio podatak da je u jednoj takv obimnoj produkciji apsolutno bila odsutna angažovana poezija; politička ali ne u onom plakatskom smislu već poezija koja pokušava da odrazi izvesno društveno stanje. U svim zemljama na svetu, kad postoji jedna ovakva kriza, to izaziva u poeziji nekakve konkretne reakcije. Kod nas se to očigledno prelama na jedan drugi način. No, verovatno se to podaci za jednu neknjiževnu, sociološku studiju. Ova pak uža konkurencija je odrazila samo jedno opšte stanje naše poezije. Preovladivali su pesnici sa ironičnom intonacijom, potom pesnici izvesne refleksivne orijentacije koji mnogo razmišljaju o polo-

žaju poezije i stvaroca. I naizad prisutna je i ta treća struja (uvek raznorodna) uopšteno rečeno "lirika" koja je imala najveće uspehe ali i padove. Mnogo banalnosti koja nije svesna sebe. I upravo ta struja je ovoga puta pobedila u svom najboljem vidu, kroz pesmu "Oda crvenom luku" Ljupka Račića, mada ta pesma ima i jednu ironijsku intonaciju pa možda čak, u nekom drugom ili trećem planu, i umereni politički angaž-

man. Žiri je dakle bio u situaciji da odlučuje o predstavnicima ovih tokova. Struja kojoj pripada Tomislav Domović, poezija koja je sebe izložila uticaju savremenih medija, tehnologije, imala je ove godine čak pet predstavnika. Naročito, u kontekstu govora o ovoj poetskoj orijentaciji, moram da apostrofiram takozvani "petrinjski krug" u kome se nalaze Miroslav Kirin, Marijan Rupčić i u nešto manjoj meri Bogdan Arnautović. Očigledno da se Petrinja na jedan sasvim moderan način konstituise u čudan pesnički centar.

Renata Jambrešić (dobitnica druge na-

žiri u sastavu: Raša Livada (predsednik), Stevan Tontić, Katica Čulafkova, Agim Vince, Ivo Svetina, Budimir Dubak, Judita Šalgo, Jagoda Zamoda i Blagoje Baković dodijelio je treću nagradu Tomislavu Domoviću za pjesmu "Što je sigurno nije sigurno", drugu nagradu Renati Jambrešić za pjesmu "Otkriće" i prvu nagradu Ljupku Račiću iz Banja Luke za pjesmu "Oda crvenom luku".

● u međuvremenu ● u međuvremenu ●

grade) pripada struji koja se bavi preispitivanjem pozicije pesnika u savremenom svetu putem neke autoironije. U stihovima je prisutna analiza samog spisateljskog čina.

Možda smo mogli doneti i neke drugačije odluke, ali ovaj put smo se opredelili za tri tipična predstavnika tri najprisutnija pesnička toka. Zao mi je što pesnici koji su održavali neki nacionalni dug nisu izašli iz okvira poezije egzotičnih reči, knjiške mitologije. Nije to ona poezija koja izražava autentičnu individualnost.

Sam festival u Titovom Vrbasu je (kao što je opšte poznato) formiran sa jednim jedinim ciljem - da traga za novim talentima. Svi ostali jugoslovenski festivali su političke manifestacije. Zbog toga je verovatno ovaj tako popularan, ne samo među pesnicima mlade nego i starijih generacija. Mislim da ne postoji značajniji jugoslovenski pesnik koji u ovih dvadeset godina nije bio u Titovom Vrbasu.

časopis za kulturu, umetnost i društvena pitanja, novi sad, katolička porta 5, telefon (021) 28-765

ureduju: silvija dražić, zoran derić, petru krdu, alpar lošonc, i miroljub radojković ★ glavni i

odgovorni urednik franja petrinović ★ tehnički i likovni urednik cvetan dimovski ★ sekretar redakcije radmila gikić ★ lektor mirjana stefanović ★ članovi izdavačkog saveta: bosiljka bojanić (predsednik), tanja đurić, biljana cvjetković, rada čupić, dušan radak, boško ivkov, dušan mihailović, dušan patić, danica grubač, simon grabovac (delegati šire društvene zajednice), radmila gikić, radmila cvijanović ločina, vladimir kocić, franja petrinović i čedomir keco (delegati izdavača) ★ izdaje nišro "dnevnik", novi sad, bulevar 23. oktobra 31 ★ direktor nišro "dnevnik" jovan smederevac ★ osnivač pokrajinska konferencija saveza socijalističke omladine vojvodine ★ časopis finansira s iz kulture vojvodine ★ rukopise slati na adresu: redakcija "polja", novi sad, poštanski fah 190, žiro račun 65700-603-6324 nišro. "dnevnik" oour "redakcija dnevnika", sa naznakom za "polja" (godišnja pretplata 2500 dinara, za inostranstvo dvostruko) ★ na osnovu mišljenja pokrajinskog sekretarijata za nauku i kulturu broj 413-152/73 časopis je oslobođen poreza na promet proizvoda i usluga ★ tiraž 2.000 primeraka

Polja